

5. Sledované aspekty SPM

Rozhodnutí, vybavit vědecký park pracoviště přístrojem SPM, přináší řadu výhod. Přístroj má snadnou obsluhu a poměrně nízké provozní náklady. Zaškolení obsluhy vyžaduje krátkou dobu. Čím je přístroj častěji používán, tím je větší pravděpodobnost pořízení unikátních výsledků. V této kapitole jsou diskutovány aspekty, které by měly být hodnoceny před zakoupením přístroje.

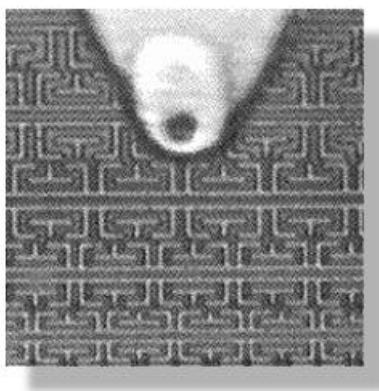
- 5.1 Uživatelské rozhraní
- 5.2 Světelný mikroskop
- 5.3 Zacházení se sondou
- 5.4 Dostupnost systému

5.1 Uživatelské rozhraní

Uživatelské rozhraní by mělo být tvořeno tak, aby umožňovalo jednoduchou obsluhu a řízení. Například, uživatelské rozhraní by mělo být vybaveno tlačítky a ovládacími prvky s běžnými funkcemi jako například „PŘIBLIŽOVÁNÍ“, „OBRAZ“ apod. Některé SPM přístroje mají vestavěný systém, umožňující souběžné zpracování úloh (multi-tasking), pokud chcete data zpracovávat a nabírat další obraz. Tím se výkonnost práce rapidně zvýší.

5.2 Světelný mikroskop

Všechny komerčně dodávané SPM jsou standardně vybavovány světelným mikroskopem nebo kamerovým systémem k monitorování pozice hrotu vzhledem k povrchu a ke kontrole skenování a výběru skenované plochy. Dobré světelné mikroskopy urychlují práci, protože umožní stanovit pozici rychle a přesně, zejména když chcete nabírat SPM obraz. Pokud zamýšlíte zobrazit drsný a členitý povrch (geologické vzorky, zuby...) nebo detail jakéhokoliv druhu vzorku, kde je třeba nastavit hrot na ostrou hranu, dobrý světelný mikroskop je nevyhnutelný. Obr. 5-1 ukazuje ve skutečném čase CCD obraz pozice raménka s hrotem nad povrchem integrovaného obvodu.

Obr.5-1. Obraz raménka s hrotem v reálném čase nad povrchem IO.

Pokud hodnotíte světelný mikroskop, zaměřte se na následující aspekty:

- ostrost obrazu
- rozsah užitečného zvětšení
- připojená videokamera

Motoricky řízené zaostřování a zvětšení sice urychluje práci oproti manuálně ovládaným přístrojům, ale rozhodující je kvalita obrazu. Zvětšení by mělo být dostatečné proto, aby se dal hrot spolehlivě navigovat k povrchu, zejména k mikroskopickým detailům. Pozor však na zmíněný rozsah užitečného zvětšení, který může vést k omylům. Pokud připojíte větší monitor ke stejné videokameře, dostanete sice větší obraz, ale stejné rozlišení. Nejspolehlivější cesta ke specifikaci světelného mikroskopu je zjistit velikost zorného pole nebo rozlišovací schopnost.

5.3 Zacházení se sondou

Za normálních provozních podmínek, by měl AFM hrot vydržet podle způsobu práce několik dní. Výměna hrotu je choulostivý proces. Raménka s hroty prakticky nejsou v ruce vidět. Pro jejich snadnou výměnu jsou raménka montovaná k různým držáčkům, jejichž výměna je pohodlnější a přesnější. Speciální konstrukce umožní justáž sondy velmi rychle a s minimální odchylkou. Nicméně to vyžaduje jistou zkušenost.

5.4 Přístupnost systému

Pokud zamýšlíte provádět unikátní experimenty s SPM, musíte se zajímat o přístup k softwaru, elektronice, mechanickým prvkům apod. za účelem vlastních modifikací. Zkontrolujte, zda je konstrukce systému dostatečně přizpůsobena vašim požadavkům. Zvažujte také technickou stabilitu a technické možnosti zaměstnanců pracoviště z hlediska konzultací a rad.